

Politikai legitimáció

Tanyi Attila

A kurzus a legitimáció témakörét normatív szemszögből közelíti meg s célja a politikai legitimáció főbb elméleteinek kritikai vizsgálata. Alapgondolata az, hogy a politikai legitimáció az irányítók és az irányítottak közötti speciális kapcsolatot tételezi fel, amely alapján határozza meg az egyének társadalomban betöltött erkölcsi státuszát. Mindebből következően az egyének erkölcsi alapú kötelezettségekkel tartoznak államuk felé, amely kötelezettség azonban igazolást igényel. A kurzus célja a filozófiatörténetben fellelhető válaszok tanulmányozása, kritikai vizsgálata (szerződéselmélet, jogi pozitivizmus, integritás, igazságosság stb.): ha ezek közül egyik sem megfelelő, akkor nem marad más hátra mint az anarchista pozíció elfogadása. A kurzus folyamán ezen kérdés megválaszolására fogunk törekedni.

1. téma Bevezetés, a téma behatárolása

Kötelező olvasmányok:

- David Copp: The Idea of a Legitimate State. In. *Philosophy and Public Affairs*, 1/1999

Ajánlott olvasmányok:

- David Beetham: *The Legitimation of Power*, Houndmills, 1991, pp. 64-100
- Richard Flathman: Legitimacy, in. R. Goodin – P. Pettit (eds.): *A Companion to Contemporary Political Philosophy*, Oxford, 1993
- A. John Simmons: *Moral Principles and Political Obligations*, Princeton UP, 1979

2. téma A probléma: a filozófiai anarchizmus koncepciója

Kötelező olvasmányok:

- Richard Paul Wolff: *In Defense of Anarchism*, New York, 1976, pp. 3-19
- A. John Simmons: Philosophical Anarchism, in. J.T. Sanders – J. Narveson (eds.): *For and Against the State*, Lanham, 1996, pp. 19-39
- H. Frankfurt: The Anarchism of Robert Paul Wolff, in. *Political Theory* 1 (1973), pp. 405-14

Ajánlott olvasmányok:

- C. Gans: *Philosophical Anarchism and Political Disobedience*, Cambridge UP, 1992
- A. John Simmons: Justification and Legitimacy, in. *Ethics*, July 1999, pp. 739-771
- K. Nielsen: State Authority and Legitimation, in. P. Harris (ed.): *On Political Obligation*, New York, 1990

3. téma Mitől legitim a hatalom?

Kötelező olvasmányok:

- R.B. Friedman: On the Concept of Authority in Political Philosophy, in. Joseph Raz (ed.): *Authority*, New York, 1990

Ajánlott olvasmányok:

- Joseph Raz: Introduction, in. *Authority*, New York, 1990
- Richard Tuck: Why Is Authority Such a Problem?, in. P.Laslett (ed.): *Philosophy, Politics and Society*, Oxford, 1972
- Steven Lukes: Perspectives on Authority, in. Lukes: *Moral Conflict and Authority*, Ch. 7, Oxford, 1991

4. téma Max Weber legitimáció elmélete

Kötelező olvasmányok:

- Max Weber: *Economy and Society*, Berkley, 1978, Part I, Ch.1, pp. 3-38, Ch.3. pp. 212-55

5. téma Jogi pozitivizmus (Herbert Hart)

Kötelező olvasmányok:

- H.L.A. Hart: Commands and Authoritative Legal Reasons, in. J. Raz (ed.): *Authority*, New York, 1990
- H.L.A. Hart: *The Concept of Law*, Oxford, 1990, pp. 77-120

Ajánlott olvasmányok:

- Hans Kelsen: The Pure Theory of Law and Analytical Jurisprudence, in. *Harvard Law Review*, 55/1941
- N. Bobbio: 'Sein' and 'Sollen' in Legal Science, in. *Archiv für Rechts- und Socialphilosophie*, 6/1970
- N. Luhmann: *Essay on Self-Reference*, Ch.13, New York, 1990

6. téma Joseph Raz legitimáció koncepciója

Kötelező olvasmányok:

- Joseph Raz: Authority and Justification, in. Raz (ed.): *Authority* New York, 1990
- Joseph Raz: Authority, Law and Morality, in. *Monist*, 2/1985

Ajánlott olvasmányok:

- Joseph Raz: *The Authority of Law*, Ch. 1, Oxford, 1979
- Joseph Raz: *The Morality of Freedom*, Part I, Oxford, 1986

7. téma A társadalmi szerződés

Kötelező olvasmányok:

- Kim Lane Scheppele – Jeremy Waldron: Contractarian Methods in Political and Legal Reasoning, in. *Yale Journal of Law and Humanities*, 3/1991
- Jean Hampton: Contract and Consent, in. A.Hamlin – P. Pettit (eds.): *A Companion to Contemporary Political Philosophy*, Oxford, 1993

Ajánlott olvasmányok:

- L. Green: Consent and Community, in. P. Harris (ed.): *On Political Obligation*, London, 1990
- J. Raz: Government by Consent, in. J.R. Pennock – J.W. Chapman (eds.): *Authority Revisited*, Nomos XXIX, New York and London, 1987
- A. Hamlin: Liberty, Contract and the State, in. A. Hamlin – P. Pettit (eds.): *The Good Polity*, Cambridge, 1991
- Huoranszki Ferenc: *Filozófia és utópia*, Osiris, 1999, Budapest, pp. 123-91
- K. Greenawalt: Promissory Obligation: The Theme of the Social Contract, in. Greenawalt: *Conflicts of Law and Morality*, New York-Oxford, Clarendon Press, 1987, pp. 62-93

8. téma Legitimáció és igazságosság (John Rawls)

Kötelező olvasmányok:

- John Rawls: *Az igazságosság elmélete*, Osiris, Budapest, 1998, 18-19§, érvelés
- Jeremy Waldron: Special Ties and Natural Duties, in. *Philosophy and Public Affairs*, 22 (1993), pp. 3-30

Ajánlott olvasmányok:

- John Rawls: *Political Liberalism*, Columbia UP, 1996, Part II, Lecture 4
- Thomas Nagel: Moral Conflict and Political Legitimacy, in. *Philosophy and Public Affairs*, 16/1987
- Thomas Scanlon: Contractarianism and Utilitarianism, in. A. Sen – B. Williams (eds.): *Utilitarianism and Beyond*, Cambridge UP, 1982, pp. 103-29
- C. Bird: Mutual Respect and Neutral Justification, in. *Ethics*, October 1996
- Kis János: Az állam semlegessége, in. Kis: *Az állam semlegessége*, Atlantisz, Budapest, 1997, pp. 71-129

9. téma Legitimáció és vita (deliberatív demokrácia).

Kötelező olvasmányok:

- Seyla Benhabib: Deliberative Rationality and Models of Democratic Legitimacy, in. *Constellations*, 1/1994
- Joshua Cohen: Deliberation and Democratic Legitimacy, in. A. Hamlin – P. Pettit (eds.): *The Good Polity*, Oxford, 1991

Ajánlott olvasmányok:

- Amy Gutmann-Dennis Thompson: The Constitution of Deliberative Democracy, in. *Democracy and Disagreement*, Belknap, Cambridge, Mass., 1996
- Joshua Cohen: Democracy and Liberty, in. Jon Elster (ed.): *Deliberative Democracy*, Cambridge, 1998
- C.S. Nino : *The Constitution of Deliberative Democracy*, New Haven and London, 1996

10. téma Legitimáció és integritás (Ronald Dworkin)

Kötelező olvasmányok:

- Ronald Dworkin: Integrity, in. Dworkin: *The Law's Empire*, Ch. 1, Harvard, 1986

Ajánlott olvasmányok:

- M. Hardimon: Role Obligations, in. *Journal of Philosophy*, 91 (1994) pp. 333-363
- J. Horton: Political Obligation Reconsidered, in. Horton: *Political Obligation*, Atlantic Highlands, N.J., Humanities Press, 1997, pp. 137-171

11. téma Közösségelvűség: közös jó koncepció mint legitimáló elv (Charles Taylor)

Kötelező olvasmányok:

- Charles Taylor: Cross-Purposes: The Liberal Communitarian Debate, in. N.L. Rosenblum (ed.): *Liberalism and the Moral Life*, Harvard, 1989
- Charles Taylor: The Politics of Recognition, in. A. Gutmann (ed.): *Multiculturalism: Examining the Politics of Recognition*, Princeton UP, 1994

Ajánlott olvasmányok:

- Charles Taylor: *The Ethics of Authenticity*, Harvard, 1992
- Will Kymlicka: *Liberalism, Community and Culture*, Oxford, 1991
- Daniel Bell: *Communitarianism and its Critics*, Oxford, 1993
- Michael Cooke: Authenticity and Autonomy, in. *Political Theory*, 2/1997

12. téma Politikai semlegesség mint legitimáló elv (Kis János)

Kötelező olvasmányok:

- Kis János: Natural Duties Regarding Institutions, Kézirat (későbbiekben kiosztandó)